

Leerrede over Psalm 4: 7, 8 en 9 uitgesproken op Woensdagavond, 10/11/48 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 81:12 Opent uwen mond.....
15 Och, had naar Mijn raad.....
18 'k Had u dan tot spijs.....

Lezen - Psalm 4.

Voorrede.

Wat wij zo-even zongen, dat is het eigen Woord Gods. Ware het, dat dat Woord heerschappij voerde in ons en over ons, dan zou in één ogenblik wegvallen en niet meer in aanzijn wezen al datgene waar wij van nature mee bezet zijn. Immers, is toch eens ieders deel en geval, dat wij bezet zijn met ongeloof, met allerlei vreemde en verkeerde inzichten omtrent de welmenendheid Gods, Die in alle opzichten onze zaligheid bedoelt.

Om ons zalig te maken zelfs het liefste dat Hij had, Zijn eniggeboren Zoon, niet spaarde, maar Hem overgaf in de dood des kruises, opdat Hij Eén voor allen, het oordeel droeg, en wij van het oordeel vrij gemaakt, die vrede zouden genieten die in het paradijs is verloren, die wij zelf niet kunnen maken, maar die ons aangebracht wordt door die eeuwige Geest, opdat wij er de vrucht van zouden mogen wegdragen, tot lof en prijs en dankzegging aan God. Wat een eenvoud ligt er in het Woord Gods vervat! Doe uw mond wijd open, zo staat er onberijmd wat wij zongen, en Ik zal hem vervullen, zodat de zaak dus zó staat, dat God Zelf Zich uitspreekt: 'zit gij met allerlei ellende, jammer, ongeluk, nood en dood, komt er dan eens mee tot Mij, en doe uw mond eens wijd open, roep Mij daarin eens aan, dan kunt gij ontmoeten welk een God Ik ben. Ik zal hem vervullen.

Heeft God dan belang bij ons? Ja! Wij zijn Zijn schepselen, en Hij heeft ons goed en oprecht en naar Zijn evenbeeld geschapen. Doch wij zijn door vrij- en moedwillige overtreding Zijn heerlijk beeld verloren, en zitten in ellenden. En dat is een zaak, daar heeft die Jehova, die door de apostel Johannes genoemd wordt: "God is liefde" zulk een belang bij, dat Hij Zijn Zoon in deze wereld heeft gezonden, om wat de zonde heeft teweeggebracht, te vernietigen, opdat Schepper en schepsel weer bij elkaar zouden kunnen zijn, de zonde er tussen uit. En Hij, Die alles gemaakt heeft om Zijns Zelfs wil, Zijn Naam zou verheerlijken door genade te bewijzen.

Daar zongen wij dan ook van:

Och, had naar Mijn raad
Zich Mijn volk gedragen!
Och, had Isrels zaad
Op Mijn effen paân
Ijv'rig willen gaan,
Naar Mijn welbehagen!

Wij voelen daarin aan, dat die aanbiddelijke God het leven is, en dat wij in onze zonden gaan, en onszelf en onze eigen inzichten leven. Want Zijn bedoeling is om ons te zegenen en om ons wel te doen, wat wij ook nog zongen:

'k Had u dan tot spijs,
Vette tarw' doen groeien,
En u, ten bewijs,
Hoe Ik u kon voên,
honingbeken doen
uit de rotsen vloeien.

Wat bedoelt die God? Die bedoelt om, gelijk Hij Israël in de woestijn met het manna uit de hemel en het water uit de steenrots diende, ons in en door Jezus Christus ten eeuwige leven te voeden en te laven. Zien wij nu wel, dat wij al die harde gedachten, die wij van God hebben, in het paradijs opgelopen hebben, uit satan hebben ingezogen? Het is waar, God kan niet met de zonde delen, want dan is God zó hard.

Hij gaat niet het allerminst van Zijn Woord en Wet af, geen tittel noch jota laat God er van vallen. Maar ja, hoe zijn de zonden? Die zijn ons verwoestend naar ziel en lichaam. Dan kan het ook niet anders dan, dat God de zonde haat, want Hij bemint de volken. Dat wij het dan ook gingen leren, om de zonde te haten en van ganser harte vijand te zijn, en ons oog eens te slaan op zulk een God, waar Jezus van zei: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt". Dan moet dat insluiten: Hem niet te kennen is in de dood huizen!

Daarom vraag ik tot dat einde dan ook een wijle uw aandacht voor een woord en getuigenis der Schriftuur.

Geve God ons Zijn genade om het te mogen zien, te onderscheiden en op te merken, dat wij alleen van die God alles moeten hebben, en dat Hij al wat wij tot het leven en de zaligheid nodig hebben niet alleen kan maar ook wil schenken. Maar dan moeten wij als Zijn schepselen terug naar Hem. Zoeken wij dan vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst:

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt u in de drie laatste verzen van de ons zoëven gelezen 4e Psalm. Ik noemde u Psalm 4: 7, 8 en 9, waar Gods Woord aldus luidt:

7. *Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!*
8. *Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.*
9. *Ik zal in vrede te samen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.*

Leerrede.

Het is een Psalm Davids, waar wij u deze woorden uit hebben voorgelezen. Het veelbewogen leven, zowel in- als uitwendig van die grote man Gods, wordt ons hier weer voorgesteld. Wij weten, dat David zulk een innig kind Gods was - door God apart vermeld en aangemerkt als een man naar Zijn hart - dat zelfs, wanneer Jezus Christus bij de profeet Ezechiël, als de grote Middelaar en Koning van Zijn kerk beloofd wordt, dat geschiedt onder de benaming: "En Ik zal een enigen Herder over hen verwekken, en Hij zal hen weiden, namelijk Mijn knecht David; Die zal ze weiden, en Die zal hun tot een Herder zijn. En ik, de HEERE, zal hun tot een God zijn; en Mijn knecht David, zal vorst zijn in het midden van hen; Ik, de HEERE, heb het gesproken".

God bracht dus door die bewoordingen "Mijn knecht David", in het beloven van de Zaligmaker der wereld, bij het oude volk weer in gedachtenis de verheven en heerlijke daden, die David gedaan had in de Naam en in de kracht van den Heere HEERE. Wij weten echter ook dit van David, dat hij hier een leven gehad heeft, niet alleen van uitwendige strijd en veel oorlogen, maar ook van innerlijke strijd. Immers, hij was een waar lidmaat van de kerk en gemeente Gods, en het is hier toch de strijdende kerk. Het is dus een vanzelfsprekende zaak, dat David allerhande strijd en lijden onderworpen is geweest, en de Heilige Geest heeft ons door de loop der eeuwen heen allerhande ervaring, die David daarin heeft opgedaan, bewaard, opdat wij nog de troost en de sterkte daaruit zouden putten. Want een ieder - wie het is, is het - die met belangen, met behoeften loopt: hoe word ik rechtvaardig voor God, hoe kom ik ooit tot God bekeerd, en daaruit aan de genadetroon van God gebonden gaat worden, in gebed en smeking, die heeft toch dit op het oog, om uit de ellende te geraken.

En nu belooft God ons genade, zaligheid en eeuwig leven, Hij belooft de vergeving van zonden en het leven tot in eeuwigheid. Maar wij lezen nergens in de Schriftuur, dat wij hier op aarde van de strijd en van de moeite en van de ellende af komen. Wij krijgen hier op aarde geen leventje om als renteniers zaligjes op een stoel te zitten en daarheen te gaan; 'Oh, het is mij toch zo zalig'. Neen!

Daar moeten wij maar niet op rekenen, als wij waarlijk deelgenoot wensen te zijn van de goederen des nieuwe genadeverbonds, en om mede onder Zijn Sion gerekend te wezen, al is het, dat wij dat wel wensen. Dat mag nu een teleurstelling schijnen, nochtans, als het er op aankomt, dan is er aan de strijd en de moeite en allerhande kommer die wij hier meemaken, veel zoete vrucht verbonden. Op die tijd is het niet een zaak van vreugde, doch daarna werpt het van zich een heilzame vrucht van gerechtigheid, die door dezelve geoefend worden.

Nu lezen wij hier ook, dat David spreekt: "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien?" Wat verstaan wij onder: "het goede doen zien?" Nu, in menig opzicht verstaan wij daaronder, dat wij hier weinig moeite hebben, geen ellende, dat wij veel van den Heere mogen genieten, zalige indrukken, toestanden, aangenaam dit, zalig dat (dat is hetgeen waar wij het van nature op gezet hebben), en om zo hier een leven te krijgen: ja, bijzonder.

Heus, het gáát zo niet. Waarin bestaat het goede? Het goede bestaat hierin, dat ik mag ervaren; ik heb gunst bij God. Al is het in nõg zoveel strijd, moeite, lijden en ellende, waarlijk, dat is het goede; om gunst bij God te mogen genieten. Nu nemen wij dikwijls aan, om het goede te mogen zien, dat wij hier dan van strijd, van lijden, van ellende en allerlei zorg, allerhande kommer verlost zouden zijn, maar daar kunnen wij niet van bevrijd worden.

Het mag de ene tijd meerder, de andere tijd minder zijn, maar van het ganse Adamsgeslacht geldt: "Heeft niet de mens een strijd op de aarde?" Dat betreft alle mensen.

En degenen die God naar Zijn eeuwig voornemen roept en trekt, en bewerkt tot zaligheid, die kunnen hier niet buiten kruis, moeite en ellende. Want wij zijn geen mensen die van nature naar God vragen noch zoeken.. God zegt er Zelf van: "niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in de nacht? Die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels?" Dan moet er dus noodzakelijk een aanleiding zijn waaruit wij naar God vragen, anders doen wij het niet. Dan leven wij ons eigen leven, de één op deze, de ander op zulk een wijze.

Op zijn best genomen is het; een handvol godsdienst, wat deugd, wat plicht, wat rechtzinnige belijdenis, ja, als het kan nog wat tranen, een paar teksten, en men durft er dan nog wel bij te zeggen: en kijk, en mocht de hemel nu nog eens doorwerken, wat zou dat toch een groot wonder zijn. Maar wij vragen niet naar God zoals Hij dat van ons wil, met een volkomen hart! Wij leven onszelf, en naar onze eigen inzichten.

Nu heeft het Gode in Zijn grote liefde behaagd, om ons hier, als Hij ons wil bewerken tot zaligheid en wil aannemen, vooreerst ons op te leggen van de grootheid van onze zonden, en om ons te doen zien dat wij mensen zijn, die op reis zijn naar een eeuwig en een gewis verderf, dat wij in een staat zijn waarvan het einde is, dat gaat rechtstreeks, recht toe recht aan, naar de hel toe. Gave God, dat ons aller ogen daarvoor open waren, dat dat ons deel is. Al ware het dat wij het daaruit zó bang hadden, dat wij 's nachts geen oog dicht konden doen, dat geeft niets hoor al hebben wij wat slapeloze nachten.

Straks sluiten wij onze ogen voor altoos, en als er dan geen genade is; o, schrikkelijk lot! Er moeten dan ook aanleidingen zijn, waaruit wij naar God gaan vragen. Nu is satan nergens zó op tegen als daarop, dat wij God op het hart moeten leggen, en naar Hem moeten vragen. Van satan mogen wij hier in onze zonden leven, mogen wij hier ook godsdienstige belijders zijn, nog wel rechtzinnige belijders, en mogen zelfs nog wel een traan uit onze ogen wegwissen, zelfs nog wel een vroom gebedje doen, als het niet anders kan nog wel aangename daagjes uit naar het volk, alles zo godzalig mogelijk, maar in ernst naar God vragen, dat mag niet.

Want satan weet, uit een ervaring van zo na 6.000 jaren, wie God is, en kent Gods Woord nog beter, veel beter dan wij, óók dat er berijmd staat:

Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht,
Dat ongeveinsd, in 't midden der ellenden,
Zich naar Gods troon met zijn gebeên blijft wenden;
Hij geeft de wens van allen, die Hem vrezen;
Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.

Dat wéét satan. En vandaar is hij er zo op tegen. Wanneer wij acht slaan op ons hart (ik bedoel daarmee, om er zó acht op te slaan) als er kruis, lijden, zondenood en dood is, zullen wij het dan niet van ons afschudden en naast ons neer leggen! Maar laten wij het oppakken en dragen. Laat dat dan het middel zijn waardoor wij gedreven worden; terug naar God.

Want wij zijn alle ellenden onderworpen, doordat wij in het paradijs God de rug hebben toegekeerd, en van God af zijn gelopen. Dáárdoor zitten en komen wij in alle ellende; daardoor zijn wij de drievoudige dood onderworpen. Nu mag een ieder er wel op rekenen, dat als hij geen uitweg weet met zijn zonden, er bij God gelegenheid is. Die heeft een genadetroon, en dáár kan je van je zonden verlost worden. Want Hij heeft Zijn Zoon gegeven tot een Zondendelger. Dáár kunnen wij er van af raken.

Dan moeten dus de ellende, onze zonden en de wet ons maar drijven uit de wereld, uit onszelf en van alles af, om dan met een door schuld verscheurd gemoed, en als een reddeloze, rampzalige zondaar bij Hem terecht te komen, bekennend: 'ik heb de eeuwige dood verdiend'. Dan moet God maar met ons doen. Dan kunnen wij opdoen dat daar uitkomst is, zaligheid, eeuwig leven.

Wat kunnen wij daar dan genieten? Het goede. Want God is goed, en bij Hem is het goed, en Zijn werken zijn goed. Bij Hem alleen is het goed, daarbuiten niet. Laten wij dan op die zaak letten, dat dát het goede is, om bij God te zijn, om van Hem en van Zijn werken te mogen genieten, te eten en te drinken als het eeuwige leven.

Nu lees ik hier: "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien?" Wij zeiden reeds, dat wij daar menigmaal onder verstaan, dat wij van kruis, druk en ellende zijn ontheven.

Werkelijk, dat is het goede niet. Want wat is nu een mens, al is het, dat wij krachtens de in ons gewrochte arbeid Gods en der genade, een aangenomen kind zijn, dat wij in vrijmoedigheid in Jezus Christus tot God mogen naderen en bekennen uit de diepste grond: "Abba Vader", maar, dat wij geen kruis, druk, moeite en lijden hebben, ja niets hebben, noch het één noch het ander, ook God niet genieten, en niet bij Hem zijn, hebben wij dan het goed? Neen toch!?

Daarom moeten wij het niet aanzien als iets goeds, als wij geen kruis, druk en lijden hebben, maar dat dát goed is, dat wij God mogen genieten, en dat wij ervaren; ik heb gunst bij God.

Nu lezen wij hier: "Velen zeggen wie zal ons het goede doen zien?" Onder "velen" kunnen wij verstaan; allerlei. Want een mens is niet geboren voor moeite, zorg, kruis, lijden, maar wij zijn het door de zonde onderworpen.

Ook is dat woord soms wel toepasselijk, dat onder die velen verstaan worden al de aanklagers aan de binnenkant, in het hart, die daar druk aan het werk zijn, in deze zin: 'nu vraag je, je zucht, tobt, maar wie zal u het goede doen zien? Waar moet dat vandaan komen? Kan je wat bekijken, wat bezien? Een stikdonkere nacht voor ons, een Egyptische duisternis. Waar moet het nu vandaan komen? Wij zitten met alles zoals wij zitten.

David is iemand die onderlegd is in de kennis van God en van Zijn werken. Die blijft niet stilstaan bij: "Wie zal ons het goede doen zien?" Noch te klagen in zijn staat; 'O, HEERE, ik zie er ook niet doorheen, ik weet het niet'. Maar David weet waar het goed is en waar alles vandaan moet komen. Want er ligt bij David een ervaring achter hem, en uit hetgeen hij ervaren heeft, ligt er een gewrochte kennis, zulk een wetenschap, dat, als alles ons hier ontvalt en alles ons in de steek laat, er nog niets van zijn plaats is, want dan is God er nog. Dat blijft staan.

David zal wel bevriend geweest zijn - als het over die zaken ging -met Asaf. Daar lezen wij immers van in de 73e Psalm: "Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid". De zaak is dus dit, waar alles ons ontvalt, alles ophoudt (want er staat: "bezwijkt mijn vlees en mijn hart") wat is er dan van zijn plaats? Nog niets, want dan is God nog Dezelfde. En als wij dan Godes zijn, welnu, dan moeten vlees en hart maar bezwijken, dan kan juist voor de dag komen dat God alles is.

Daarom is David hier zo gestemd, bij: "Wie zal ons het goede doen zien?", dat hij recht toe recht aan op de Oorsprong wijst. Wij lezen hier: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE! Een opmerkelijk woord wat David hier gebruikt, want het is een woord uit de zegenbede, uit hetgeen God Zelf de priesters bevolen had, om Zijn Naam op het volk te leggen.

Immers, wij weten dat het een ordening Gods was, wanneer het volk in het heiligdom vergaderd was, en de priesters het werk gedaan hadden, dat, als zij het volk lieten gaan, zij de handen over hen uitbreidden en spraken:

"De HEERE zegene u, en behoede u!

De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!

De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!"

Dat was een opmerkelijke zaak, want dan stond het volk in het heiligdom, in de voorhof, en dat waren allemaal verschillende mensen. Want wij moeten daar niet die opvatting van hebben, dat het allemaal grondig, zakelijk en diep ingeleide christenen waren. Maar zij waren daar in het heiligdom naar het bevel en het gebod Gods. Want naar dat bevel Gods, moesten zij zich op zijn minst genomen op de hoge feesten stellen voor het aangezicht des HEEREN.

Dan mochten zij niet ledig verschijnen. Die eis had God gelegd op geheel Israël. Wanneer zij daar dan waren, en de priester de zegen uitsprak, dan stond daartoe één van de Aäronse priesteren, en die sloot de ogen. Die keek niet wat daar voor hem stond, neen, zo was het niet. Hij moest de ogen sluiten. En wat hij sprak, dat deed hij maar op bevel van God. Hij deed zijn dienstwerk.

Dan kon hij bij zichzelf wel gaan staan zeggen: 'het is toch wat met de zegen uit te spreken; die man daar is zus, en die vrouw zo, want die ken ik hoe die zijn.' Maar daar had hij niets mee te maken, hij moest zijn dienstwerk doen; de ogen dicht. God had dat bevel gegeven! Wat bedoelde God dan? Dat, wat wij met elkander zongen:

'k Had u dan tot spijs
Vette tarw' doen groeien..

God wil zegenen, en nu wilde Hij, dat zij Zijn Naam op het volk legden met de bedoeling, dat het volk uit het heiligdom naar huis zou gaan en begeren: o, wat een aanbiddelijke, genadige God woont er toch in de hemel! Die wil in Zijn nederbuigendheid zondaars dienen, zegenen, en het licht Zijns aanschijns over hen verheffen, en wie zijn wij? Dat zij zich voor God zouden verootmoedigen, en Zijn Majesteit eren en erkennen, Hem eren en verheffen, Die goed doende is uit de hemel. En nu, opmerkelijk, gebruikt David hier zulk een woord; "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!" Hij wil zeggen: 'wij zitten hier in alle kwaad, maar, God, nu hebt Gij U uitgesproken, U wilt de Tegenhanger voor ons zijn in onze ellende en in ons ongeluk; wilt Gij dan ons het goede doen zien?' Hij wil zeggen: 'Wilt U dan Uw Woord aan ons bevestigen?' Ja, zo geeft David hier als het ware de toon aan dat wij de pleitenden zouden zijn op Zijn Naam en verbond, op de openbaring van Zijn wil en van Zijn werken.

Dat wij niet zouden omzwerven, maar dat wij met al onze belangen en behoeften ons rechtstreeks tot Hem zouden uitstrekken, Die ons kan maar ook wil beantwoorden in onze behoeften. Doch Hij wil hebben dat wij er mee bij Hem zijn, opdat, wanneer Hij Zich bewijst en wanneer Hij Zich aan ons als de Beantwoorder betoont in onze ellende, wij God alleen de eer zouden geven.

"Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!"

Dit woord uit de zegenbede neemt David als beeld; gelijk als de zon, het licht, opgaat en al de duisternis doet wegvlieden, een eind maakt aan de nacht, zo is het wanneer God Zijn vriendelijk licht en aanschijn over ons doet lichten, in één ogenblik is het duister uitgebannen, zó is God. Die bant in één ogenblik uit al hetgeen waar wij onder bedolven zijn. Zó is God.

Vestig uw aandacht nu eens op de zaak in zijn geheel. Wij zouden kruis, druk, lijden, moeite, ellende mis willen doen, dat gaat echter niet, en dat mag ook niet. Wij hebben steeds kruis, lijden en die nacht nodig. Niet om daarmee bij onszelf te gaan zitten morren en knorren. Zó niet. Maar opdat het ons uitdrijve tot Hem: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!" Wij, als schepselen Gods, met al onze belangen en omstandigheden bij Hem, onze Schepper. Zullen wij dat nooit vergeten?

Het is een eenvoudig woord, hier uit deze 4e Psalm van David, maar zullen wij daarop letten, dat dàt nu de bedoeling Gods is?! Want heus, Hij plaagt de mensenkinderen niet van harte, maar Hij wil ons zegenen en weldoen, en bedoelt daarmee dan, dat wij de toevlucht tot Hem zouden nemen.

Als wij eens nagaan van de heiligen der hoge plaatsen, wat hebben die niet allemaal meegemaakt. Ontzettend! Neem bijvoorbeeld maar eens een Daniël. Omdat hij God aanbad moest hij in de leeuwenkuil geworpen worden. Is Daniël nu zo? 'Wat moet het worden?' Neen. Daniël is zo: Wie kan ons het goede doen zien? Dat is alleen God. Daaruit is kort en zakelijk zijn woord; 'ik kan niet anders.' Maar er is ook bij hem niets anders. Er is maar één God, en Die wenst hij te dienen. Ja, nu is er niets aan te doen, hij wordt in de leeuwenkuil geworpen, maar... nu sluit God de mond der leeuwen toe. Wat geniet Daniël nu in de leeuwenkuil? Dat God hem het goede doet zien, dat God Zijn aanschijn over hem doet lichten. Nu waren er wel leeuwen, en er was wel een hol, een kuil, waarin hij was, maar kijk eens, nu genoot hij God.

Wat doen de leeuwen en het hol hem nu voor kwaad? Ja, zij dienen maar om te bewijzen dat God hem het goede doet zien. Nu hebben wij wel graag zulke uitkomsten, maar niet de kuil en de leeuwen. Maar ja, dat is er aan vast. In de vroege morgen is de koning al present: "O Daniël, gij knecht des levenden Gods! heeft ook uw God, Dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen?" En hij kon zeggen: 'Ja hoor, mijnheer de koning.' Het was zo. En hij had ook geen kwaad gedaan, ook niet tegenover de koning. Toen werd hij uit de kuil gehaald, en er werd geen schade aan hem gevonden, dewijl hij in Zijn God geloofd had. Daarna werden degenen die hem overluid hadden beschuldigd in de kuil geworpen, en die waren nog niet op de bodem van de kuil of de leeuwen heersten al over hen; zij vermorzelden ook al hun beenderen. Bewijs: Hij doet het licht Zijns aanschijns over ons lichten, Hij hield Daniël onder de schaduw Zijner vleugelen.

Die drie jongelingen wisten, dat wie niet nederviel en aanbad, die zou in het midden van de oven des brandenden vuurs geworpen worden, doch ook dat God hen kon verlossen, maar of Hij het ook wilde doen? "Maar zo niet, u zij bekend, o koning, dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden."

Nu, dan de oven zevenmaal heter, zodat degenen die hem stookten gedood werden door de hitte des vuurs. Maar als die drie jongelingen, gebonden in het midden van die oven des brandenden vuurs geworpen waren, toen ontzette zich de koning en zei (zijn knieën zullen wel geknikt hebben): "Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Ziet, ik zie vier mannen, los wandelende in het midden des vuurs, en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk eens zoons der goden." Dan worden zij uit het vuur geroepen: "gij knechten des allerhoogsten Gods! gaat uit en komt hier!" Het vuur had zijn werk wel gedaan, want hun banden waren verbrand, maar hun derde niets, ja zelfs was de reuk des vuurs niet door hun kleren gegaan. Die mensen hebben het goede gezien, maar in het vuur. Zij hebben Zijn goedheid geroemd, maar hebben dat dáárin leren kennen.

Wij lezen van de apostel Paulus, hoe hij in vrijmoedigheid in de geleerde wereld stond, op de Areopagus, en met de grootste moed getuigenis gaf van God en van Zijn genade. Maar wij lezen ook van hem, dat hij in een schip was in de grootste nood: stormen, orkanen. 14 dagen lang geen zon, maan of sterren gezien, geen klein onweder hen drukkende, alle hoop op behoud ontnomen, lange tijd zonder eten, en dan lezen wij, dat Paulus ze vermaant goedsmoeds te zijn, daar niemands leven verloren zou gaan.

"Want", zegt hij, "deze zelfde nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ook ik dien." Die had hem ook geschonken allen, die met hem voeren. Dan vermaant hij ze spijs te nemen. "En als hij dit gezegd en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en hetzelfde gebroken hebbende, begon hij te eten." Nu genoot hij daar God, in de diepte van de golven en orkanen: "Wiens ik ben." God deed het vriendelijk licht Zijns aanschijns over hem lichten.

Dat ging dus allemaal - bij Daniël, bij de drie jongelingen in de oven, bij Paulus - zó; zij ervoeren wel ellende, maar hebben daarin het goede aanschouwd, omdat Hij Zijn vriendelijk licht en aanschijn over hen deed lichten. Wat is dus de bedoeling Gods? Dat wij een oprechte ziel voor Hem hebben, dat wij niets zouden hebben en weten dan Hem alleen, en dat wij, wat daarbuiten is zouden verachten en verwerpen. Wij hebben met zulk een rijke, algenoegzame God te doen.

Vervolgens staat hier: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven meer dan ter tijd, als hun koren en most vermenigvuldigd zijn."

Koren en most. Dat geeft een goede vrucht. Een goed jaar gemaakt, hoor, jongen, jongen. De wijnstok heeft zóveel opgebracht, en het land zóveel. Neen maar, dat is een zaak van blijdschap, dan zijn wij niet voor niets in de weer geweest; zóveel in kas.

Arm deel toch, hè als men niets anders heeft dan geld en goed.

Dàt moet dan de vreugd uitmaken, dat het koren, de most en het geld vermenigvuldigd worden. Maar als men gaat sterven, kan men niet met al medenemen; of men nu rijk is of arm, men moet alles hier achterlaten. Een mens zal in zijn sterven niet met al medenemen; zijn eer zal hem niet nadalen.

Doch David zegt hier: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven meer dan ter tijd, als hun koren en most vermenigvuldigd zijn. Hij wil zeggen: al hun blijdschap die zij hier hebben, met voorspoed, rijkdom en welvaart, zinkt er bij in het niet. Immers, zo er één indruk van die hoge God in onze ziel is, van Zijn gunst, daar zinkt alles bij in het niet, want daar gaat niets boven.

Daarom, die er van gesmaakt en geproefd hebben, daar kan het zijn, dat zij hier over de wereld lopen te sloffen van narigheid, want er woont in hun ziel: "Geef ons altijd dit Brood." Alleen daarbij kan je leven, en daarbuiten loop je te sterven. Zo zijn toch de zaken? Méér vreugde, wordt het hier genoemd, want het is zulk een vreugde als wij van God mogen genieten zoals Hij is - het Leven - dat, als ons gevraagd zou worden: 'wens en wil je nog meer?', wij zouden het niet weten. Op die tijd hebben wij nergens gedachten over dan:

Maar 't is mij goed, mijn zaligst lot,
nabij te wezen bij mijn God

Die inhoud woont er dan in ons hart. Daarom is het méér vreugde. Wij zouden het ene als het ware kunnen noemen dat het wat hartstocht is: fijn hoor, dat is even een genot geweest. Maar bij het andere is het niet zo maar wat hartstocht, want wat God toeschikt, dat is een zaak die het hart vervult, daar ligt vreugde in.

Wat is een mens als God hem niet bewaart, want hij is toch een slaaf van alles.

In dit leven komt bijvoorbeeld voor dat: God zegent een mens, en zonder dat hij er zich apart voor uitslooft worden zijn tijdelijke goederen vermeerderd, en als God hem niet bewaart, dan is het, in plaats van dat hij de tijdelijke goederen heeft, hebben die tijdelijke goederen hem. En dan is het: ja, we zullen het zó aanleggen, en goed uitkienen, en kijk, dan hebben we het volgende jaar nòg meer, en een ander jaar moet er nòg meer bij komen.

Wat voor bewijs levert dat? Dat de vreugde over zóveel dit en zóveel dat, bevredigt niet, geeft geen voldoening, maar de vreugde die God geeft, die vervult het hart met voldoening, dan hebben wij geen wensen en geen begeerten; het is "goed". Dat is zulk een goed, zulk een vrede, zulk een blijdschap, dat, als wij daarvan weten, dan kunnen wij er niet meer buiten. Dan zal het telkens zijn: HEER, waar dan heen, als tot U alleen. Dat brengt met zich mede, gelijk hier staat: "Ik zal in vrede te samen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.

Wat bedoelt David hier? Dit, dat God de ware rust en de ware vrede geeft, die hebben wij uit Hem, en die genieten wij bij Hem. Zó is God! Wèg met alle onrust, onvrede, moeite, zorgen, kwelling, lasten, ellende.

Daar is geen plaats voor als Zijn genade ons heeft en het hart bezet. Van wie wij overheerst worden, diens diens knecht zijn wij. Dan is er ware rust en vrede. Is het er niet, ja, dan hebben wij het niet. Maar als het er is, dan is het er. Zo stelt David dus die zaken boven alles.

Hij kan dat met recht doen, want het is de waarheid, en al degenen die het ervaren, zullen het aanstonds mede moeten toegeven, dat God zulk een God is, Die wil alle zorgen, alle kwelling, alle moeiten, alle lijden van onze schouders nemen. Die wil ons doen ervaren ware vrede en ware rust, zoals in de wereld niet is aan te treffen, maar alleen uit God in Christus en door die Geest wordt gekend.

Vandaar kunnen er zich ook tijden en omstandigheden voordoen van groot lijden en ellende, zoals in de oorlogstijd wel geweest is met bombardementen en beschietingen, dat er mensen waren, waar genade in het hart was, die, als alles druk in de weer was; dit zus, en dat zo, en terwijl alles het hoofd verloor van angst en spanning, in de grootste kalmte, hun betrouwen op God hadden en rust en vrede genoten; als het ware op zulk een wijze: waar maken de mensen zich toch zo druk over? Dat is nu bij God aan te treffen.

Er was eens iemand, die had het naar het lichaam doodsbenauwd. Doch toen men aan hem vroeg: 'o, o, zou het sterven worden?', antwoordde: 'ik weet het niet, maar bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid.' Is dat niet, zoals hier staat: "Ik zal in vrede te samen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen!?"

De zaak is dus deze: ik hang helemaal van God af, Hij heeft alles. Wat er buiten is, valt af, laat ons los. Toe, daar er dan zulk een rijkdom bij Hem is, hier al in het leven en straks in het sterven waarin alles ontvalt, en dat nog maar alles in geloof. Want dan rest er nog in aanschouwen, volle verzadiging der vreugde bij Zijn aangezicht, lieflijkheden in Zijn rechterhand, eeuwiglijk.

Is het dan niet de moeite waard, zulk een God op het hart te leggen? Laten wij dan vragen naar den HEER en Zijne sterkte, en Zijn aangezicht gedurig zoeken. Wekt Hij zelf ons daartoe op:

Open uwen mond;
Eist van Mij vrijmoedig,
Op Mijn trouwverbond..

is dat de wens van die lieve God:

'k Had u dan tot spijs
vette tarw' doen groeien..;

wil Hij dat doen, dat wij dan weten wat ons past, om een God Die wil geven te eerbiedigen, lief te hebben en te vrezen, en met al onze belangen bij Hem te zijn.

Dat Hij daartoe ons toeschikke wat een ieder, naar staat, weg, geval en omstandigheid nodig heeft, opdat wij Hem alsook Zijn gezegende werken der genade mogen kennen, zoals wij die moeten kennen, om er de vrucht van weg te dragen aan onze ziel, tot lof, dank, prijs en eer aan Zijn Naam. Gedenke ons daartoe dan God, de Almachtige, om Zijns verbonds wil. Amen.

Slotzang: Psalm 105: 3

Vraagt naar den HEER en Zijne sterkte,
Naar Hem, die al uw heil bewerkte;..

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, en de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.